

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)
22 decembre st. v.
3 ianuarie st. n.

Ese in fiecare duminică.
Redacțiunea :
Strada princpala 375 a.

Nr. 51.

ANUL XXVII.
1891.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei

Mórtea poetului.

Afară-i ger, un crivêt urlă
Și zugrăvește 'n giamuri flori;
Huește cucuveica 'n turlă,
E nópte plină de flori.
Un biet nebun, trăgând de mórte,
Se luptă greu și nimeni nu-i
Să-i ștergă fruntea, grigi să-i porțe,
Ținând lumina mortului.

Acest serman a fost odată
Poetul cel mai admirat,
A cărui liră fermecată
Pe toți cu drag i-a incântat.
El lasă 'n urma-i o comóră,
De care tot minuni se spun:
Iar țera-l lasă ca să móră
De fóme, frânt, strivit, nebun.

A doua zi din întempleră
Când mórtea-i s'a descoperit,
Un țipet jalnic prin diare
A dat alarmă de trezit.
Se scólă toți s'arate 'n față,
Că știu ce stéuă li s'a stins:
Poetul, rupt de fóme 'n viêtă,
Va fi 'ngropat cu lucș distins.

Uitat a fost, i-or face dară
Cortegiu ce veđi arareori;
Din scrieri nu-i pré cumpărără,
Dar pe coșciug i-or pune flori.
N'a fost aprețiat, e bine,
De-acum e «marele poet»;
I-or face-un bust și 'ntéiu pe sine
Se vor alege 'n comitet.

Jelirea iat-o generală,
Toți ș-au luat costum cernit;
Iar de poet vorbesc cu fală,
Măcar că mulți nu l'au cetit.

Dar e bon ton și e la modă,
Să șcii acum de densusul mult,
Să-l recitezi, să-i scrii chiar odă,
Nu costă bani și treci de cult.

Poetul care 'n sărăcie
Amici buni mai că n'a avut,
Acum, când gloria-i invie,
De densusii este mai avut.
Chiar cei ce pân' acum la densusul
In viêtă nici nu s'au gândit,
Acum li copleșce plânsul,
Pierdând «prietenu!» jubit.

Și toți se 'ntrec in zel a spune
De el vr'un fapt nemuritor;
Căci asta-i bună ocașiune
Să-și urce și persóna lor.
Alergă, strigă, nu mai curmă,
Dar toți ascund un gând viclean;
Și dând tributul cel din urmă,
Tot ei remân in primul plan...

Cortegiu pompos! O lume-alésă!
Cununile-s in trei trăsuri
Și cel ce tot pe jos umblase,
Acum e dus de șese suri.
Pe strade, la mormânt afară,
Vorbesc vr'o dece «buni amici»...
Sânt mulți... Ei știu că 'n foi de séră
Ești-vor cei ce-au fost aici...

Privind duios aceste tóte,
Mi-am đis in gândul meu incet:
Pecat grozav că nu mai póte
Să 'nvie marele poet!
Să vedă farsa prepădită,
Ar da cu lira sa in ei:
S'o ia la fugă 'n o clipită
Intregul grup de farisei!

Sergentul Cătălin.

Sergentul Cătălin se despărți la răscruce de tovarășii lui cari se duceau ca și el în concediu fiecare pe la vetrele lor. Își urară toate fericirile pentru sărbători și-și hotărîră o zi în care să se întâlnească spre a porni înapoi la București.

Locul unde se despărțiră ei era pe lunca Giurgiului, tocmai unde se tăiau drumurile și de aci fiecare apucă pe câte o cărare în direcția în care se află satul seu. Cătălin o luă spre sora-apune și merse cam în pas pripit vr'o jumătate de cias până ce ajunse în satul Ogrădile. Aci trase la cărciumă. Cât îl vedură țeranii, eșiră toți de prin bordee și se făcură pâlcuri impregiur privind cu curiositate la uniforma lui de roșior. Unii îl întrebau: unde merge? de unde e? de când e în oște? decă are mumă, tată, frați, surori? Cătălin le respunse la toate întrebările cu multă plăcere.

Eră așa de vesel, că se cam incurcă la vorbă și țeranii cum sînt ei de fire poznași, își dau cu cotele și-și șoptiau că militarul e cu chef... Le mai povesti câte și mai câte de prin București, de pe la Marmizon, de prin dealul Spirei și de pe la alte casarme. Unii țerani îl întrebăru de rude de ale lor aflate în armată și în cele din urmă ajunseră să se cinstescă. Dete și Cătălin, detersă și țeranii câte ceva de băt și veselia lor ar fi ținut pôte până a doua zi, decă sergentul nostru nu și-ar fi adus aminte, că mai are de întins la drum. Eși afară și se uită la cer. Din senin ce fusese până aci, cerul începuse a se imbrobodi cu o pânză de nori plumburii. Un vînt rece începuse să bată și fulgi mici și rari de zăpadă veniau repede unul după altul pe vînt.

Își luă ziua bună dela acei creștini și le ură să petrecă sfințele sărbători după gustul inimei. Mulți se atărnară de el ca să amâne plecarea pe a doua zi, din pricină că începuse cum se cade să viscolescă.

— Nu mi-e trică de nimic, dîse Cătălin cu mândrie. Când o fi să me dea la pămînt un vînt ca ăsta, pîi la ce mai mă numesc militar.

Mulți îi făcură cunoscut, că pôte să-i esă niscaiva lupi înainte, séu, Dămne fereșce, se pôte întemolă că se rătăcescă pe cîmp; dar Cătălin, ca de toate aceste temeri ale țeranilor.

— Nu, răspundea el, șiu drumu drept și pîi la Liveșile, satul meu, nu mă pot răzumi. Ce depărtare mare e? Nu e mai mult de o încurătura bună de cai oțterese.

— Călătorie bună... îi strigară de pe urmă toți țeranii într'un cor, iar el porni înainte aprins de bătură și de dorul de a-și vedea părinții, rudele, fetele și flăcăii cu cari copilarise și toate locurile scumpe sufletului seu.

Satul Liveșile nu era departe; călare, omul făcea dela Ogrădile și până la el o jumătate de cias, iar pe jos, un om odihnit și voinic nu făcea mai mult de un cias până la acest sat.

Cătălin cobori un deal, trecu o vale, mai cobori un deal, mai trecu o vale și ajunse în câmpia întinsă. Se uită înderăt și nu mai vedu nimic, nici satul Ogrădile, care rămăsese în urmă dincolo de cel dintîiu deal. Numai decăt începă să ningă și mai tare. Fulgii de zăpadă erau mari și vîntul îi asvêrlia din toate părțile cu o iuțelă nespasă. Viscolul începă să bată cu furie și să-i asvêrle lui Cătălin zăpada în ochi. Dinainte nu se mai vedea nimic, nici orizontul, nici drumul; în sus, cerul era acoperit de nori cari cerneau fulgii de zăpadă. Cătălin înse nici zor n'avea de toate astea; el începă să cânte silindu-se a batjocori vâjiturile crivățului. Vinul ce băuse, începuse

să-și facă efectul. Sângele fierbea în vinele lui Cătălin, iar pe obrajii lui roșii și dogoriți de focul din năuntru se topiau fulgii de zăpadă. Incepă să cânte marșuri militare și cântă până ce vîntul asvêrlindu-i cu putere în față zăpada îl făcu să se inee și să tacă. Mustățile i se albiseră și el și le scutură mereu, dîcînd: — O să intru în sat cu mustățile albe și n'o să me mai placă fetele, creșînd că sînt bêtân!

Pe când făcea reflecția asta glumefă, un vîrtej de vînt îl orbi și îl inecă. Cătălin nu putu să mai vedă aproape un sfert de cias înaintea ochilor.

Se uită să vedă unde se află; dar n'avea nici un semn după care să se domirască. Drumul era acoperit de zăpadă și înaintea ochilor nu putu să vedă nici la depărtare de doi pași. Unde mergea el acum? Drumul rămăsese departe de pașii lui și pe câmpia nemărginită rătăciă dus mai mult de vînt decăt de voință. Incungiurat de niște troiene mari de zăpadă, cu multă greutate putu să le sară pentru a întimpină altele și mai înalte. I se pără că are a face cu redutele de rebel ale unui vrăjmaș neimpăcat. Se opri un moment gâfîind. Sudorea îi ingheță pe frunte, iar genele acoperite cu zăpadă păreau niște mici strașini de case. Inimia începă să-i bată cu putere și resulla-rea i se opriă în piept.

Un foc îl ardea pe gât până în plămîni. Boneta i se lipise de cap, țimentată de zăpadă și prin toate încreșturile și cutele de uniformă ghiața sta inghesuită și lipită țepên.

După doue ciasuri de alergare fără nici un căpêțeu, Cătălin se trezi cu deseversire vedînd înaintea ochilor prăpastia în care mórtea îl impingea dela spate. Se trezise din beția de vin și de fericire. Obosit peste mesură, picidorele abia îl duceau; vîntul îl învêtră ca pe o pênă ușoră și-l ducea încotro vrea. Apucînd în spre dreapta, se înămoii în alți troeni pe cari îi trecu cu multă greutate, inotînd prin zăpada care-i venia până la subțiori. Când eși din acești troeni lați și lungi, cădu jos sfêrșit cu deseversire.

Vîntul care mătură pentru un moment ninsora din ochii lui, ca și cum ar fi dat în laturi o perdea albă, îl făcu să zărescă în depărtare stînd niște lumini vii ca de candelă, séu ca de stele: erau ochii lui nativ de lupi care sta la pîndă. Cătălin creșu că zăreșce ferestrele luminate dela casele din satul seu și speranța îl îmbărbătă iar. Își făcu semnul crucii și începă să se țirască înainte. Bucuria și puterea îi veniră pentru un moment. Dar pe când maintă așa, vîntul suflînd cu o putere de gigant în spre el, îl culcă la pămînt.

Apoi tot vîntul începă să asvêrle zăpadă repede peste el, întocmai cum asvêrlă un cioclu țerna peste un cadavru în mormînt. Cătălin se sculă înse în genuchi și scrașni în față viscolului; viscolul scrașni la rîndul seu pe la urechile lui Cătălin, umplîndu-i inima de gróză și sufletul de desnădejde. Acesta scrașnire era adevêratul glas al morții care-l chema. Cătălin ședă multă vreme în loc, trîntit jos și luptîndu-se a se desgrogă din zăpada ce venia asupra lui ca valurile unei mări furtunose.

Dar în cele de pe urmă nóptea lăsîndu-se îngrozitoare, tabloul ce avea înaintea ochilor se schimbă: deveni mai înfiorător. Nóptea adăogă multe din ororile ei, acestei vijelii. Cătălin voia să mai zărească odată acele lumini misterioșe și îmbărbătat de speranță, chemînd și cele din urma puteri, vru să menținze cătră punctul unde doriă să ajungă. Înșadar înse, căci jumătate din corpul lui era amorfît de frig și de ostenelă și acoperit de zăpadă ca de-o piatra grea de mormînt. Cu curînd nu mai putu să mișce nici mîinile spre a se apêri să nu fie acoperit cu totul de zăpadă.

Luminile!.. luminile!.. acele stele ce-i străluciseră odată în ochi și-i luminaseră în suflet! luminile acelea căută el să le mai vadă odată și să reinvieze fermecat de razele lor.

Dar resuflarea i se opri pe buze după ce fusese mai întâi răscolit în piept de vântul morții!

***

A doua și flăcăii și fetele din satul Liveștile găsiră la marginea satului, pe jumătate acoperit de zăpadă, corpul unui militar tiner. El era cu ochii deschși, ca și cum tot mai privia în depărtare, ca să zărească luminile dela ferestrele caselor din satul său!..

Dimitrie Teleor.

Fantoma.

După dra Elena Văcărescu.

De-oi muri, iar tu în lume
Vei rămâne visător,
Să nu crezi că 'n grăpa rece
O să uit al meu amor!

Noptea la lumina lunii,
Florile când ațipesc,
Și când umbrele fantastice
Pe morminte se ivesc:

Fără sgomot, în tăcere,
Din coșciug m'oi ridică;
Să nu tulbur pacea nopții,
Iarba 'n cet o voi călca.

Și voi trece prin pădure,
L'a ta casă voi veni,
Iar sub pasu-mi de fantomă,
Florile vor veșteji.

M'oi opri la căpătău-ți,
Făr' de glas îți voi vorbi
Și cu ochi făr' de lumină,
Totă noptea te-oi privi.

Strâns în brațele-mi uscate,
Tainic te voi sărută,
Pân' ce razele de ziua
În mormânt m'or alungă.

Voi intra în grăpa iarăș,
Hotărâtă să reviu,
Dar păstrând sub pătura rece
Taina tristă din sicriu.

Tu atunci încet șopti-vei,
Deșteplându-te spre țori:
«Am visat-o. La mormântu-i
Merg să-i duc cununi de flori!»

Craiova, decembrie 1891.

Carol Scrob.

Macsime.

Durerea se ascunde adeseori în veseliile cele mai sgomotoase.

*

Fericirea nu există nicăiri; aceea ce se vede, nu e decât o imitație.

Gr. Mărunțeanu

Colindători.

Sfântul Neculai și-a scuturat bine lunga lui barbă albă; lanurile-s acoperite cu un covor larg, fără de margini, alb fără de petă, nepingărit, sub care se ascunde tot ce natura are mai nepotrivit, mai urât ochiului său mai desgustător sufletului.

E alb pretotindeni, — e iertarea obătescă lăsată de Cel-de-sus peste scormolirile pământului făcute de mâna omului flămând și ambițios.

Se vestește un an bun, mănos; se bucură lumea întrégă, plugarul, semănătorul, vechilul, arendașul, proprietarul, negustorii din țerguri, popii, slujbașii, ocărnuirii. Vor avea rōdele acestui an cu toții, — său cu toții se vor bucură de rōdele acestui an.

Plugarul și semănătorul va primi câte-o dimerlie doue de produse dela arendaș său proprietar, peste tocmela avută; cu asta va da câteva leturghii popii, ca să se rōge de bine și pentru viitor, — și când se va duce în țerg, va cumpără dela negustori podobe pentru trupul lui, a nevetei și a copilașilor, cum și scule pentru bordeșul lui.

Arendașul său proprietarul va plăti cu prisos angaralele cătră stăpânire, — care și ea va plăti repede lefurile slujbașilor ei, — și toți apoi s'or gândi cum și cu ce să mai ajute pe ceialalți breslași și muncitori, cu brațul său cu mintea, cumpărând deosebite lucruri de trebuință său de plăcere, și ajutând pe cei ce caută ușurarea muncii său a rōdei, prin născociri bune și de folos pentru totă suflarea omenească.

Și cine nu s'ar puté bucură când se vestește belșug și alungarea mișeliei și a caliciei?

Tōte urile se uită, tōte neimpăcările se adulmecă tōte bolile se tămăduesc, când sunt de tōte cu indestulare și pentru toți.

Când nu-i, — lumea nu mai este lume, ci e cușcă plină de fiare sēbatică, ce stau gata să se sfășie una pe alta la cea dintei clipelă.

***

În viața fiecărui popor, din vremurile cele mai vechi, și încă până astăzi, s'au îndrumat niște credințe, — adeseori folositoare, dar și adeseori stricătoare omenirii, — credințe cari fac pe fiecare ous să nădăjduiescă viața cea fericită, și să se tēmă iară de «bătaia lui Dumnezeu.»

Aceste credințe, mai mult său mai puțin temei nice, stau în obiceiurile vechi strămoșești: ursite demoni necurați, vrajbe, colindări, descantece și al multe.

Poporul, și mai ales poporul dela țără — țărănul, — crede mai mult decât oricine altul în putere ursitelor, a vrajbelor său a colindărilor. De mult ori credința lui se împlinșe — de multe ori ba și atunci el tot crede, ținând numai vorba bătrănescă: «Așă a fost scris» său «așă a fost să fie.»

Una inse din cele mai neperitoare credinți, ma stătătoare obiceiuri, este negreșit colindările său urările de sfintele serbători ale Nașcerii Domnului, al sfântului Vasile și ale Bobotezei.

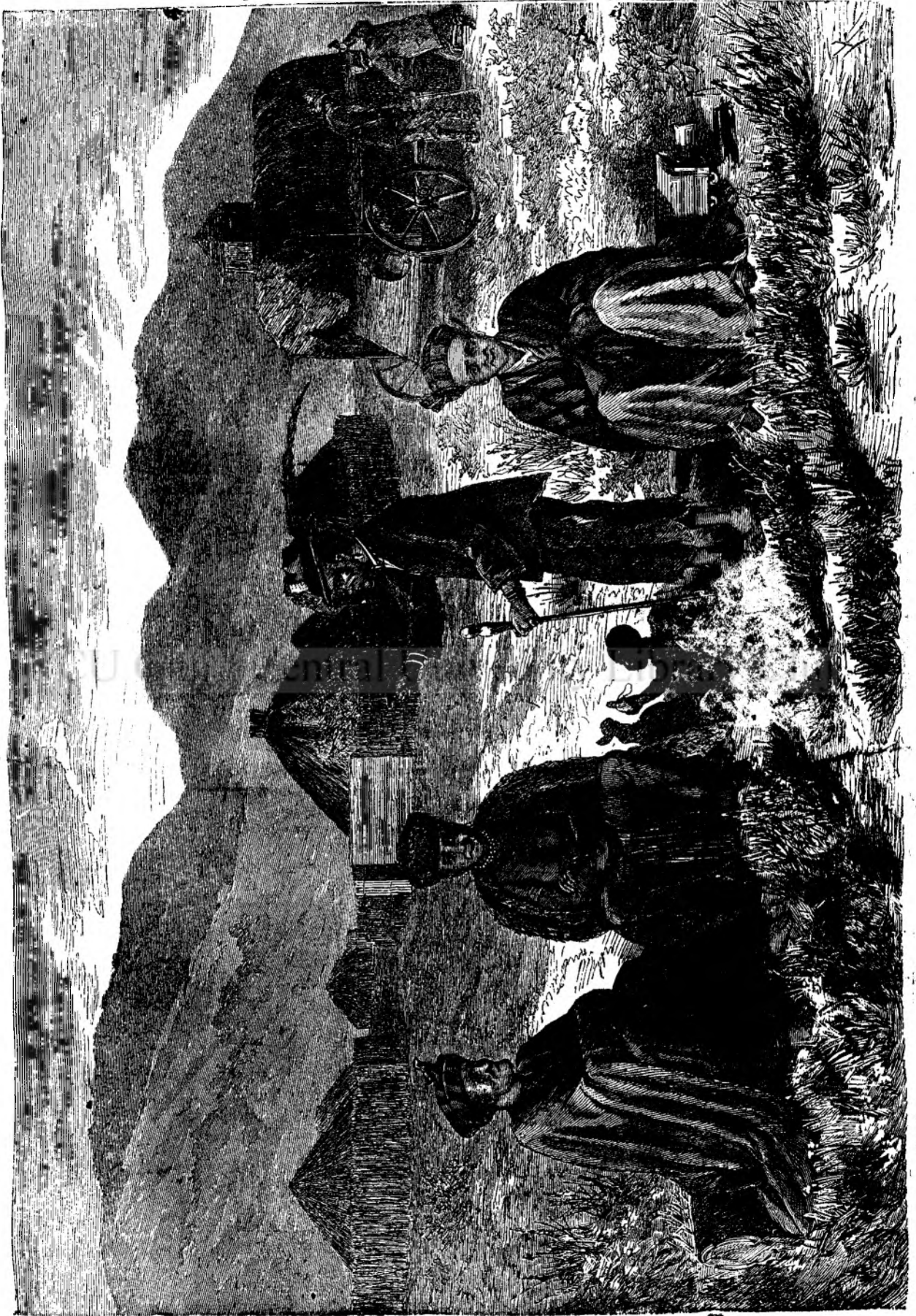
Mic cu mare își urază tot ce-l ajunge mintea de bine și de folositor, mic cu mare se bucură sărutându-se și îmbrășosându-se. Cei mai mulți își uită uril și pismele, și își dau mâna frățește, rugând și pe Cel-de-sus să le ierte «cele vrute și nevrute, făcute vorbite său numai gândite.»

Și Cel-de-sus îi bun, și le iertă la toți, cu singura legătură numai, ca să nu mai facă și de-a doua oră vinile de care se ved că păcătuiesc.

Și așă vedem, deodată ce a trecut ziua Sfântului Neculai, — cel îndurător asupra veduvelor ș-a

L A P Â N D Ț .

N D I A .

orfanilor, — că satele întregi vuese de pregătirile mai ales a tinerilor, a flăcăilor, chiar și a copilăndrilor, pentru serbarea după obiceiuri strămoșești a sfintelor serbători ce vin.

Colea un băețandru pregătește un budăieș, cu o pelcică de ied ș-o șuviță de păr din cômă seu coddă de cal, pentru ca să-l facă buhai, care să buhăiescă ca să resune satul în séra dinspre sfântul Vasile; dincolo un altul cu o veșcă de sită, pe care o imbracă cu hârtie boită cu chipul nașcerii lui Hristos, și-i pune raze, ca s'o facă

Stea frumoasă,
luminosă,
Dela Dumneșu trimesă.

Mai la altă casă, iar veți cum se cöse și cărpește o veche pele de urs, cu care are să se imbrace Ichim flăcăondrul cel mai giucăuș din sat, — ca să mērgă cu ursōica pe la tōte casele sâtenilor; apoi alții ca să pregătesc «căprița», alții invēță «plugușoru», alții «florile dalbe», alții «Velerim și Vele-Dōmne.»

Tot meretul se află în treburi mari. Toții aștēptă cu nerăbdare și nespūsă bucurie, ajunul Crăciunului, ajunul Sfântului Vasile, ziua anului nou și Boboteza

***

Câte doi, câte trei, se unesc pentru a porni cei dintâi cu urarea din ajunul Crăciunului, ș-așă, îndată ce înopteză, veți auzi pe Gavriluș a lui Simion, cu Nastasă a Vadanei și pe Nicocii a lui Nistor Mănălungă că se strîng la un loc, și aleg acărui săcușor îi mai mare, se înțeleg la ce se să pornescă mai întei și cu ce fel de colinde să ureze pe fiecare — ș-apoi voioși ca niște huluburi, cei giucăuși, suflând în pumni și făcându-și un cântec, dic: Dōmne-ajută, și plēcă.

La ferestra de la casa băețandru, ei se aproprie tiptil, și apoi decum se aude o voce strigă, pe cântecul obiceiuit: Florile dalbe!

Apoi cel mai mare dintre toți își începe urarea:

Sculăți, sculați boeri mari,
Florile dalbe!
Că ve vin colindători,
Florile dalbe!
Și nu ve vin nici c'un reu,
Florile dalbe!
Că vaduc pe Dumneșu,
Florile dalbe!

Și tot așa înainte pân ce ajunge la sfērșitul colindei. Apoi iar cu toți într'un glas, voinicește, strigă pentru stăpânul casei: La anu și la mulți ani!

Și stăpânul, adecă cumătru cutare, — că pe la țera sa toți sâtenii is rudenii seu cel puțin cumetri au și alții, — ese în prag, incungiurat de nevestele lui, de cumnată-sa cea mai tineră, care își aștēptă încă norocul, de vr'o doue fetișcane de câte 8—9 ani, — cari ca mâni-poimâni o să umble și ele cu ochii printre cei flăcăi să facă sprafca în ei, — și întinde câte-un colăcel cald și rumen de fiecare colindător, ș-apoi ia din pōla Rucsândiței câte-o mână de nucți și iar le dă de fiecare, și la urmă le mai dă și câte-un pităcel seu doi, — care după cum îi dă mâna și chimirul.

Băeții pun colacii și nucile în săcușor gramadă, pun banii într'o pungă cu baere, toți la un loc, — ca să le împărtescă la urmă toți frățește, — îi mai ridică un «La anu și la mulți ani» gospodarului, și când îi să pornescă dela casa aceea, Nastasă a Vadanei se furișeză pe lângă cumnata Ilinca, și-i trage o pișcătură pe lângă cot, că biata Ilinca țipă ca mușcată de șerpe.

— Da ce-i fa surățico? o intrébă cumătru Tănăsucă.

— Nu-l nimica, cumnățele... ia m'am pocnit în cot, de clēmpa ușei... și șci cum dōre cotu când te păleşci într'ensul!..

Dela Tănăsucă, colindătorii trec la Ion Capmare, apoi la Grigore Piseru, ș-așă casă cu casă, gospodar cu gospodar, nu rămâne batăr cel mai pēcătōs bordei unde ei să nu vestescă nașcerrea Mantuitorului nostru, și să nu ureze «la anu și la mulți ani.»

***

Dar în spre séra sfântului Vasile... cum mai resună satu întreg, de pe la amēdă încă, de buhai, de dairale, de clopote și clopoței, de bice și harapnice; toți părăsesc lucrul de tōte zilele, și toți se pregătesc de-așă serbătōre, ca să o petrēcă după obiceiul cel creștinesc: unii cu uratul, alții cu ascultatul, unii cu dăruiatul, alții cu primitul.

Ș-așă, când ziua obosită și sgribulită se duce pe după munți și dealuri, ca să facă loc nopții brumose și întunecose, iată că încep pocnirile și chiuiturile, zurgălăii și clopotele, buhaii și dairalele... de țî se pare că ești pe altă lume, la iarmaroc or la vr'o nuntă...

Și numai ce auți:

Aho! aho! plugul badei,
Cu doispredece boi-hourei,
În frunte țintăței,
În coddă codâlbei,
Ho! bouleții mei!

Ș-apoi să te-ații la rōda și mana cerescă cât ț-o doresc colindătorii, și să-ți dee Dumneșu macar a cincea parte dintr'ēnsa, c'apoi halal de tine fătu-meu.

***

Dar unde mai puneți ursu ce jōcă în doue labe, de rupe pământu sub dēnsu, ursarul care-i cântă:

Jōcă bine
Mē Martine,
Că-ți dau pâne
Cu masline,
Și inele
Și mărgelē,
Să te împodobești cu ele!

Unde mai pui căprița care clempăește de-ți pare că-i s'ar maselele și i se răsipește bărbucica, și-și rotileșche fuștile, de ridică fulgii de omēt în nantul văzduhului.

Unde mai pui nunta, cu mirēva cea inhobotată, și plină de sus până în jos de codițe impletite cu petelă, ce strălucește ca mii de stele; ș-apoi lăutarii cari trag pe gâtul scripcei și pe burta cobzei de perit, și-i cântă jalnicul:

Taci mirēsă nu mai plānge,
Că la tată-teu te-oi duce,
Când a face popu pere
Și răchita vișinele!

D'apoi caraghiosul de jidan, cu perciunii lui de un cot, cu halatu lui cel zdrențaros și plin de glod, cu cușma lui de o vulpe întregă... Ah! cât te face să-ți deslegi baerile inimii la ris!

De iroși nu mai dic nimica; că ei tot mai mult prin țerguri s'abat, și pe la sate mai niciodată nu dau; că nu se mulțămesc ei cu timeri ce niște colaci seu niște nucți, — ei vreu bani ghioldura, și la omenii muncitori nu prea le dă la toți mâna...

***

Ah! câte obiceiuri, bune, frumoșe, sfinte, are poporul în casa și în nēm̄ul lui. Câte bucurii șciē el

să-și facă, câte fericiri știe să-și pregătască spre lauda faptei celei bune și a Celuia-a-tote-Făcător.

Dar mulți dintre oameni tot sunt nărăviți la reu, tot în veci nemulțumiți, clevetitori și cârtitori, zulipitori de avutul și dragul altuia...

«Așa a fost să fie lumea...

«Așa-i scris în cartea cea mare a vécurilor...

«Așa-i dat să se mănânce unul pe altul, cu toate că pământul și munții și apele îs destul de nemărginite și roditoare ca să hrănescă de o mie de ori mai multă lume decât cea care se află astăzi în viață, cu tot ce-i mai bun și mai de saț...»

Și colindătorii tot or țice în fieștece an:

Să trăiți
Infrățiți,
Mult iubiți,
Fericțiți
Și înfloriți...

Și altele multe, — și oamenii tot s'or mănăcă între dênșii peste an, cum se mănăcă lupii dela un ciolan, séu corbii dela un hoit...

N. A. Bogdan.

Frumseța perfectă.

Domnișorei H. L.

Patru lucruri concurează pentru a face o frumseță perfectă: coloritul, proporțiunea trăsurilor, expresiunea și grațiile.

Un amestec frumos de roșu și alb contopite la un loc, dar de felul acela, ca albul să pară a domina, acesta este cea mai frumoasă coloră a carnei. Pudorea și nevinovăția dau coloritului adevăratul seu ton.

Frumsețea este nedespărțită de sănătate și de tinereță: cea bună stare isvorită din etatea frumoasă și dela o constituție bună a corpului, este cea mai plăcută; dar cea mai mică bolă ofilește firea (teint) cea mai rumenă.

Coloritul, departe de a fi peste tot egal, trebuie să aibă nuanțele și gradațiunile sale. Roșata obrazilor trebuie să dea în alb în spre partea de jos a feței. Albul frunții, mai eclatant decât în celelalte părți, apare în apropierea templelor a da ușor în albastru. Strălucirea obrazilor trebuie să fie mai mult bogată decât amețitoare.

Nimic nu este mai desagregabil, decât un colorit strălucitor, fie chiar natural. Roșata buzelor este aceea a unui trandafir ce veștejește; impregiurimea gurei trebuie să fie albă ca a alabastrului; acesta este singurul loc al feței unde colorăa pôte fi determinată.

O pele fină, delicată și transparentă este preferabilă la ori ce alta, fiind egale toate celelalte calități. O blondă nu este, cele mai de multe ori, așa frumoasă ca o brună, dar ea este adeseori mult mai dragălașă. Brunul curat și viu mai are și avantajul de a fi mai potrivit la asortarea altor culori; roșul se pare totdeauna gipsos pe un alb prea amețitor.

În fine cea mai mare frumseță a coloritului este de a fi dulce, neted (catifeniu), plin de tinereță.

Totă lumea știe cât defigură pe o femeia o gură mare, o frunte îngustă, un nas turtit. Dar ne mai vorbind aci de aceste defecte prea marcate, mai sânt și altele mai puțin vizibile, cari inse nu scapă din vederea ochilor cunoscători.

Inteu toate încovăerile séu indoiturile să fie estrem de dulci și môle formate: așa sânt, de exemplu, trecătorii din partea nasului spre obraji; ale buzei de jos spre bărbie; cavitatea gropiței séu a furculiței

spre bărbie; rotunđimea frunții, care nu trebuie să fie nici prea rădicată nici prea turtită. Linia undulantă, care merge dela o ureche la cealaltă, trecând pe obraz și nas, conține toate gradurile diferite de încovăeturi, de care vorbim, și această linie n'are în faptă decât o încovăetură precisă pentru a fi justă și frumoasă. Mărimea feței nu face nimica, căci la cercurile de mărimi inegale, toate proporțiunile séu arcurile simile au aceeaș încovăetură. Ori ce linie, care se depărtă de precisiunea justă, este mai mult ori mai puțin frumoasă, după cum ea se departă mai mult ori mai puțin.

Așa este și cu toate celelalte linii cari acopere corpul, umerii, brațele, mânil, genunchii etc.; pentru că fața nu este singurul sediu al frumseței, ci întregul corp este susceptibil pentru ea.

Corpul trebuie să fie de o formă aprópe rotundă și mai bine cu aparența de oval, decât în rețitate, astfel.

Fruntea mare, deschisă, netedă, bine rotundită, care va să țică egal încovoiată în punctele șee îi corespund. O frunte scundă, îngustă, strică pe toate celelalte părți plăcute.

Pêrul lung, mult, bine sădit, bine netedit și de un negru frumos ca al cărbunelui de pētră séu al abanosului, este cel mai frumos. Cel blond se potrivește destul de bine în prima tinerețe.

Ochii bine despicați, negri, castanii séu de o albăstrime curată: cei mari séu cei mai frumoși; cei mici au în sine ceva foarte moiu și foarte picant.

Sprincenele dulce încovoiate în semicerc, terminându-se de o parte la unghiul exterior al ochiului, iar de cealaltă, la rădăcina nasului. Cele negre sânt cele mai frumoșe, dar ele trebuie să aibă totdeauna colorăa pêrului; contrastul nu e de suferit.

Obrajii fermi, rumeni, de o lucire dulce și temperată, care purcede din un teint prospēt; nici prea lați, nici prea rădicați: obrajii lățiți anunț mult bătrâneța; cei rădicați sēmēnă mult a pruncia.

Urechile scurte, colorate de o ușură roșată.

Nasul drept și bine subțiat; nasul cărn defigurază mai puțin decât un nas lung și covoiat.

Gura mică și bine tăiată, care suricend, formeză în obraji câte o gropiță mică, ce se numește gropița de grații.

Buzele nici prea gróse nici prea subțiri, de o roșată umedă precum s'a mai țis.

Dinții albi, mici, egali, bine aranjați și albul lor nu trebuie să fie prea strălucitor: colorăa sildesului celui mai alb este aceea, care le stă mai bine.

Bărbia rotundă și bifurată.

Gâtul drept și plin de carne, un pic lung, iar pelea lui să fie albă, delicată și graciósa.

Umerii mai puțin lați decât șoldurile.

Brațele rotunde, ferme și albe.

Mâna cam lungă și bine subțiată.

Degetele rotunđite, spre unghii roșii și micute-late dinspre vâr.

Peptul bine despărțit în mod egal și mlădios în doue semigoburi virtóse, albe și rotunde; mamelonul trebuie să aibă puțină roșată.

Prea mult pept deslășură și dă un aspect comun; cel prea mic este disgracios.

Talia fină și liberă.

Cópsese albe și pline de carne, diminuând în grosime atașându-se de genunche, care trebuie să fie rotund, fără asperități și bine rotit.

Picioarele (jambe) lue și subtile cu o pulpă cam inflată.

În fine piciorul nu și degetele astfel aranjate și inegale, încât să se termine aprópe ascuțit.

Astfel este capul de operă al naturii, și inocența sa este farmecul cel mai dulce.

***

Espresiunea.

Afecțiunile inimii, gândirile și varietatea dorințelor dau frumseții mii de farmece. Acestea însuflețesc privirile, gesturile, atitudinea; ochii mai cu sêmă, sprincenele și gura sânt acele părți ale feții, cari primesc cea mai multă expresiune. Ochii sânt oglinda inimii; nimic mai seducător decât privirile însuflețite de tandreță seu de dulcêtă, de speranță și de dorință, de candore și de sinceritate. Afecțiunile fragede și oneste dau un lustru infinit graciilor naturale, prin seninătatea ce ele respândesc pe față; dar unirea cea

Femeile trebuie deci să iubescă mult virtutea și inocența, chiar pentru interesul lor de atracțiune, care nu va mai pute inspiră un amor veritabil decât dênsele nu mai au drept la stima noastră.

Sânt femei cari sânt plăcute cu un ochiu încrucișat, un nas rădicat, cu buze gróse și cu sprincene chinezești. Ce au ele în sine? Espresiunea și grația, mai frumoșe încă și decât frumseța!

***

Grațiile.

Grațiile suplinesc frumseța și se simt mai bine decât se exprimă: acesta este un secret minunat și un fel de mister în natură. O femeie place; îi percurgem cu de-ameruntul tóte trăsăturile sale: ea nu

Nazareth de oătră miédăđl.

mai perfectă, din care frumseța își trage prețul seu cel mai mare, este aceea a modestiei, sensibilității, dulceti și inocenții. Fiecare din aceste calități ajunge de a plăcé, și împreunarea lor la un loc este plinătatea și prodigiul expresiunii.

Lumea se întrebă de ce doi amanți se găsesec de regulă mai frumoși și mai amabili decât sânt și par a fi în ochii altora?

Acêsta e din cauză că amorul înfrumșetěză obiectele. Ei își vęd când n'au alt martor decât amorul: afecțiunile fragede în posesiunea căroră se lasă inima nesilită, dau frumseții o strălucire, o expresiune pe care nu o are în alte momente.

Din acelaș motiv mânia, invidia, gelosia și celelalte asemenea pasiuni altereză grațiile frumșetii și o fac a-și perde tot farmecul seu.

are macar una singură care ar caracterisă frumșeța. Cu tóte acestea ea place, place chiar mai mult decât o persoană de fapt frumoșă. Acêsta este un dar natural, un nu șciu ce; într'un cuvânt ea are grații. Grațiile acestea consistă póte într'o mișcare decentă, ușoră, naivă și adevărată, pe care o dă la tot ceea ce ăice și face. Gura este sediul grațiilor, iar surisul producțiunea lor cea mai frumoșă.

Grațiile sânt dela natură; grația póte fi opera artei, Esercițiile tinereței, precum e între altele și dansul, mlădieză corpul, făcând mișcările mai ușore, mai libere și prin urmare producând grația. Obicinuința în lume formeză de asemenea pe persoanele tinere și e destul câte odată de a produce grația, dar grațiile nu se capetă nici de cum. Cu tóte acestea multă lume le confundă, și fără a mai alege mult ce

este relativ și ce i absolut, grațiile seu grația sânt cuvintele ce lumea le are mai mult in gură. Grațiile se găseasc mai cu sémă in maniere; aceste din urmă se nasc in ori ce clipită și pot crea surprise in ori ce moment. Femeia nu pôte fi frumoasă decât numai intr'un fel, dar ea este plăcută in sute și mii de feluri.

Grațiile naturale la femeia au darul de a infrumusețá totul, dar aceste grații sânt foarte rari.

Femeile cari au parte de grații sânt cu atât mai seducátore, cu cât ele pun totd'auna și arta in conduita lor, din instinct, proiectat seu din obicnuință. (Gazette de Gynécologie.)

Dr. G. Crăinicean.

Se pălesc aceste scurte cu cutie de cósă ferbinte indată ce s'au făcut, până se gâteșce colesă de in.

VII.

Ranele bētrāne.

Aceste se vindecă, decă ardēndu-se pe vātrai pētră vēnetă, se piséză in formă de făină și se amestecă cu albuș de ou, din care apoi cu cuțitul se intinde pe un petec de pânză curată și se pune la rane cu deosebire unde mănāncă pelea. Aceste repețindu-se mai de multe ori, ranele se vindecă cu desevēșire.

Suferințe tantalioc.

Medicina populară.

Credințe, datini, doftorii și descānteece populare.

VI.

Scurtele.

Scurte se numesc bubele ce se fac subțioră, pe piciorē lângă pāntece, la incheeturile genunchilor și mānilor, precum și scrofulele dela grumaz.

Aceste scurte se vindecă decă se pune la ele colesă (māmăligă) ferbinte făcută in lapte dulce de in aplicāndu-se acēsta pe scurte până ce cōce. După ce au albit la vērș, se strāpunge ca să se scurgă puroiul carele încă ese singur decă se aplică pe rană māmăligă.

VIII.

Zgaibile duloi.

Ce se fac la prunci in față și pe cap, se vindecă decă se ung acele zgaibi cu unt de vită prospēt topit la foc cu tāmāe intr'o lingură de pleu (tinichea) până se disolvă tāmāia. Cu acēsta amestecătură se ung zgaibile in continuu până se uscă tōte și cad de sine.

In popor domneșce credința, că aceste zgaibe dulci sânt curățitōre de sānge, pentru aceea la început nu se pune pe ele nimic, ci numai se feresc de rēcēlă; iar decă in 6 sēptēmāni nu se vindecă de sine, se foloseșce medicamentul.

IX.

Gancea (Chancer):

Aşă se numesc ranele învechite necurabile interne şi externe. Cele externe (zgâibile) se vindecă aşă: «Se ferbe frunză de nuc pisată cu cogie de gorun; cu acesta zamă caldută se spală des acele rane, până se perd de tot. Dacă sunt rane la mâni ori picioare, ferbe cogie de gorun cu frunză de persec bine şi ţine mâinile ori picioarele în acea zamă. Séu:

Se pune la rane untură de epure dela rărunchi.

Cele interne se vindecă prin afumare. Cel cu gance trebuie să postescă mâncând numai mâncare neprăjită, fără unsore ori unt de lemn 40 de zile. Asemenea nu-i este iertat a mânca n'acrélă ori pome până cât durează timpul afumatului.

Afumarea acésta se face de 3 de 7 ori de 9 ori în acele 6 săptămâni cu cea mai mare frică, căci se crede că acésta afumare şi ungere la gance ar fi cel mai mare chin ce s'ar face unui bolnav. Afumatul se face aşă:

Se pune pe un ţest jăghiu din glozi de cucuruz. Peste acela se pune ţirnăbor (zinober), tămăe negră şi albă şi escremente de galiţe. Iar deasupra acestui fum se pune bolnavul, acoperit cu ponevi bine ca să nu inspire alt aer afară de fum până-l trec sudorile. Se culcă apoi în pat şi se acopere bine ca să stee tot cald până se duc sudorile. A 2-a zi se scaldă în leşia făcută din cenuşă de 3, 7 ori 9 ori după totă afumarea.

Dacă nu trece din acest léc, apoi se foloseşce ungerea.

Ungerea acésta se crede a fi mai chinuitoare decât afumarea şi se face: din argint viu mestecat în untură dela buric rancedă de 3 séu 7 ani (netopită) sărată, de porc, luată anumit de vrăjitoare, praţ de puşcă şi tămăe albă şi negră, descântată, cumpărate tôte dela 9 neguţători, cu care se frécă peste tot corpul bolnavului aspru, ferindu-i-se ochii; nasul şi gura. Se pune apoi în pat cald, iar mâne zi se scaldă în leşie. Acésta ungere ~~meă~~ se întâmplă de 3, 7 ori 9 ori în cele 6 săptămâni de postire.

Dacă nici din acésta nu-ş află lécul, apoi poporul îl timbréză cu epitetul de «sapă şi lopată.»

Descântecul se repetéză o săptămână în fiecare séră¹.

Şedând vrăjitoarea după uşă fără haine pe ea până 'n brău cu conciu sloboţit (lăsat) pe spate «in cimpită» şi mestecând cu o custură unsorea, dice:

Amin amin ! descântecul maichii Marţi,
Plecat-a Angela pe cale,
Pe cărare, pe drumul cel mare,
S'a 'ntêlnit cu mama codrului,
Cu colţata²,
Cu zimbata³,
Cu urita,
Cu despletita,
Cu ciurlósa⁴,
Cu udbósa⁵,
Cu uldurósa⁶,
Cu méqănópte,
Ce a venit cu fetele ei,
Cu nurorile ei,
Ca o cloţă cloncănind,
Ca o raţă ricăind,

Pe Angela 'n cale au întêlnit,
Cu palme o-au palmuit
Şi jos o-au trîntit,
Pe pământ s'a tăvălit;
Sângele i-au bêut,
Mêdua i-o au rupt,
Ósele i-au dărîmat,
Paşii i-au scurtat,
Vênele i-au secăt,
Creeri 'n cap i-au turburat,
Şi-o au infocat,
Şi-o au tremurat,
Săgeţi prin maţe,
Prin braţe i-au dat,
Şi 'n patul durerilor o au culcat,
St. Marţi pe Angela o auđiá,
Cum se văerá,
Drumul cuprindea,
Şi o sprigionia,
Şi o întrebá,
De ce se văerá?
Cum Sf. Marţi (ori alte zile) nu m'oi văerá,
Şi n'oi lăcrimá,
C'am plecat pe cale,
Pe lături, pe cărare,
Şi m'am întêlnit,
Cu mama codrului,
Cu colţata etc. etc.

(până la : Şi 'n patul durerilor etc.)

Iar st. maica Marţi ne miluá,
La vrăjitoarea Parascheva me trimetca,
Eu, Parascheva me puş a descântá,
Cer mare a infocá
Şi aşă a-i cuvêntá :
Cer (un soi de stejar, gorun) mare,
Domn mare,
Pe mama codrului o cautá (pe sluta, colţata)
Dela Angela o cêrtá,
Că eu m'am rădicat,
Cu sufletul le-am sultat,
Cu limba le-am descântat,
Şi apoi le-am luat,
Şi le-am mânat
În codrii muţi,
În codrii surđi,
În copitele ciuţilor,
În córnelor cerbilor.
Acolo să se ducá,
Acolo să şéqă,
Acolo să le fie cina,
Acolo odina,
Jocul,
Şi locul,
Locaşul,
Sálaşul,
Mâncarea,
Ospêtarea,
Iar pe Angela s'o lasá
Lângă maică-sa acasă,
Curată,
Liberată (cuvênt usitat de vrăjitoare),
Cum maica Vineri o-a lăsat,
Cum Domnul Christos o-a înviat.
Amin.

S. Liuba şi A. Iana.

¹ Acest descântec este de «mama codrului» séu «năprătitură.»

² Cu colţii eşiţi afară.

³ Cu dinţii eşiţi din gură.

⁴ Cu părul rădicat (flusturând).

⁵ Tôtă udată.

⁶ Căreia-i curge puroi şi lacrimi din ochi.

Un şciu, dar aşă e : Un om când e incurcat,
caută să incurce pe celalalt
De ce ?

Tinera Alleluia.

(Crăciunul scandinav.)

— De Paul Hugounet. —

De acoperișul colibei albită de zăpadă o prăjină se înalță ; in giuru-i sânt legate panglice, iar la vârf este un snop de grâu, unde vin păsările de ciugulesc in nóptea de Crăciun. Afară bate vântul, zăpada cade cu grămada ; in năuntru familiile pescarilor, strînse in giurul focului, ascultă pe bunica care povestește copilor *saga* Crăciunului.

***

De mult, fórte de mult, intr'o căscióră de pescari ca a noastră, dar mai spre Nord, acolo unde nici odată sórele nu apune, locuía o sërmană fată.

Alleluia erá numele ei.

Stând lângă foc, strîngea între slabele-i brațe un prunc, dar neașteptat al Provedinței adesea prea darnică pentru cei săraci.

Alleluia nu se plângea inse, nici de ómeni, nici de Dumneșeu : de sigur simțise miseria, dar de când avea un copilaș, surisul seu îi da curagiu și energie.

Frigul erá fórte mare in acea nópte și vântul pëtrundea printre crepăturile ușei. Alleluia strîngea mai tare de pept pe copilaș și din când in când aruncá un lemn pe jăratec.

In acea sérá erá ajutorul Crăciunului.

Și in acea nópte de Crăciun micul Isus își puse șeua pe mǎgǎrașul cel alb care îl duce pe pământ la acea epocă a anului. Sărutá apoi pe Maica Domnului ; luá tot ce găsi in dulapurile cerului, umplu busunarele cu jucării și spuse sfântului Petru să-i deschidă porțile raiului.

Se scobori d'alungul unui curcubeu și se opri pe pământ.

Ca in timpul prorocului Josue, sórele se opri in cale, se inroși de bucurie și la miezul nopții se urcă d'asupra orizontului spre a lumina aparițiunea divină.

Intrând in planeta noastră la pol, micul Isus vizitá mai înteu colibele Laponilor și, fără a se ingriji de fumul care eșíá din coșuri, lăsá să cadă in pantofii copilașilor mici patini de oțel și cășori inhămați la sáníóre roșie.

Merse apoi in Norvegia, incetinel spre a nu uitá pe nimeni și spre a nu-și osteni mǎgǎrașul, care avea mult drum de făcut in acea nópte.

***

Pe când micul Isus călătoríá astfel, bētránii dei ai Nordului se intrunise sub stejarul Ygdrusil, ale cărui rădēcini mergeau până in inima pământului, pe când vērful seu atingeau de cer, și ramurile acoperiau întréga lume. Acei dei, triști, desbáteau asupra mijlócelor prin care ar puté să recuceréscá puterea lor perdută.

In fruntea lor sta Odin, pe care lumea îl adorá sub numele de Wuotan și Voden inainte d'a apéré dogmele cele noi. Stând pe o înălțime, de unde vedea tot ce se petrecea pe pământ, deul ingrozitor vorbíá tovarășilor sei, lui Thor, deul puterei, Freyr, care cărmuește vântul și regulézá mersul sórelui, Niord care stăpánește valurile, Tyr, spriginul celor cari se resboesc, Braga pe care-l invócá poeții, Heindall, custodele podului cerese care légá pământul de cer.

Singur Nalder, deul binelui, nu luá parte la acel sfat.

Timpul sosise : Odin nu se indoiá de acésta in a tot puternicia sa divină, și vocea sa se ridicá, caldă și elocintă, arătând deilor depozedați, templu-

rile lor in ruină, cultul lor desființat, puterea decădută.

Redeșteptá urele lor, le redá curagiu, și când Tyr întreba in contra cărui dușman trebuie să pornească, capul deilor scandinavi intinse degetul spre orizont, unde se vedea o pētá luminósă.

Acolo, acolo in depártare, spre Nord, luminat in calea-i, prin divina sa aureolă, copilul Isus, își urmá drumul, muștrând cu blândete pe mǎgǎrușul seu care mergea prea incet.

***

Atunci, Odin incálecă pe calul seu cel de opt picioare ; Thor urcat pe carul de rebel, tras de doi țapi negri, ridicá lancea strălucitoare, și escadonul deilor Nordului se puse in mișcare cu un șgomot ca al tunetului. In urma acestei cavalcade fantastice mergeau deítele, Frigga soția lui Odin, Vera care are o sută de ochi, după ele sburau spiritele aerului, geniul nopței și altele.

Remas in afară de complet și gemend in lanțul magic care-l reține captiv, lupul Feuris făcea cu urletul seu cel inspăimântător să resune in spațiu. S'ar fi cređut că victima deilor voește să dea de șcire lui Isus că este amenințat.

Auđind acel grósnic șgomot, mǎgǎrușul alb își intinse urechile cele lungi, și se opri in cale.

Isus îl rugá să umble, dar inzădar.

Porunci, dar tot pe géba.

Luá o biciușcă, pe care o destinase unui copil sburdalnic, el inse nu voi să inainteze.

Atunci copilul Isus simți frică pentru prima órá. Intórse capul și zări, după o pădurice de brađi, escadronul deilor Nordului, care năvăliá asupra-i. In frunte sta Odin, din nările calului seu eșiau flacări ; apoi veniá Thor urmat de Freyr, deítele Frigga și Freya, Venusa Scandinavei.

Mǎgǎrușul stând pe loc, inșepenit de o frică misterioasă, Isus incepú să fugá prin zăpadă, lăsând să cadă jucăriile.

***

Kung Ring han satt i Kosyboenk om julen och drack miod.

Hos honom satt hans drotniny sa hrit och rosen roed,

Regele Hring stá pe tronul seu, celebrézá serbările lui Jul (soltițiul de érnă) și bea hidromelul ; lângă densusul stá regina cu fața albă și roșă.

Astfel cantá tinera Alleluia spre a adormi pe micuțul Nab.

De odatá auđi că se bate la ușá :

Toc, toc, toc.

Alleluia deschide.

Este Isus : tremurá de frig și pe dulcea-i fața stá intipăritá spaima.

— Scapá-me Alleluia, scapá-me !

Inmărmuritá la vederea pruncului-Đeu, pe care l'a recunoscut după aureola sa, sërmana fatá nu șciea ce face ; dar copilul Isus inchiđend ușa, se apropie de tinera mamă, spunendu-i din nou :

— Scapá-me, Alleluia, scapá-me !

— Dar cum, Dómne ?

— Dă-mi iute locul micului Nab, femeie, scapá pe Isus !

Cum ? n'a ințeles bine : locul micului ei Nab ? Nici odatá ; dar privind fața contractată a pruncului-Đeu, Alleluia nu cutezá să refuze. Deja se aud cai necheđend. Đeii se apropie, un minut și totul va fi pierdut.

Isus a luat in brațele tinerei Alleluia locul copilului ei, și dēnsa neștiind unde să ascundá pe micul Nab, copilul divin o privește ; și cu degetul îi arată singura mobilă din casá, soba de tuciu care respándește dulcea căldură.

Deii bat la ușa.

Atunci, nebună de durere, cu inima sfâșiată, fără a ști ce face, Alleluia dăte o ultimă sărutare micului Nab și deschise ușa sălei . . .

In acel moment apărură pe pragul ușei Odin imbrăcat într-o armură strălucitoare. Sdrobotă de durere, aprópe mórtă pe jețul seu, Alleluia stringe in brațe un prunc blond, pe când in vatră se aude sgomotul focului ardând cu tãrie.

Deii furé invinși încă odată.

— Fermecãtore! ingânã Thor.

— Totd'auna inșelãți! observã Odin.

Și escadronul porni inainte pe câmpie.

Colo, sub pãmânt, lupul Feuris a incetat d'a mai urlã.

***

Atunci pruncul Isus se sculã și aruncând la picioarele tinerei Alleluia leșinatã tóte jucãriile pe care le mai avea in busunar, puse mâna pe clanța ușei.

Ultimul Crãciun.

Pomul de Crãciun, fãcut pentru bucuria copiilor, erã gata. Ea inse, mama palidatã, sculatã dupã o lungã bolã, tot mai gãseșce cãte ceva de fãcut: mai incarcã nuci și mere aurite pe pom și aprinde luminãrile.

— O sã ostenești dragã, fi dize el, privind-o cu duióșe și imbrãțișând-o cu blãndețe.

Nu. Și de altã datã tot ea a fãcut lucrurile aceste. De ce sã n'o lase sã le implinescã și acum? Nu mai este așã slabã, se simte mai bine și tusa a incetat și ea . . . S'o lase, de ce sã-i strice bucuria acẽsta? . . .

El o lasã. Nu voeșce a o indispune cãtuș de puțin.

Numai el, bãrbatul ei, o priveșce cu ingrigire, cum alergã de ici colo, cum se aplcã in jos, se urcã pe scãunel, cum aședã jucãriile de sub pom. Cu mâna ei slabã se intinde dupã o nucã sã o punã mai la luminã, luminãrica sã o indrepteze . . . muncã ușorã pentru alții, dar pentru ea grea: fața i s'a roșit de ostenełã.

Grãbeșce, cãci aude din camera de alãturi vocea nerãbdãtore a copiilor. Bunica abiã-și mai póte reține cu poveștile pe nepoții sei doritori de a vedé ce le-a adus Moș Crãciun . . . Bãiatul mai mare incepe deja sã batã in ușã . . . Cei mici incep și ei sã dea espre-siune nerãbdãrii lor, cu tótã povestea nouã ce bunica le-a inceput-o . . . Toți copiii s'au ingrãmãdit inaintea ușei, imbulzindu-se sã privescã prin gaura cheii.

D'odatã ușa li se deschise.

Fetița cea mai micã, de și cea dintei a pãșit peste prag, se opreșce in ușã: remãne uimitã, se frcã la ochi vedënd pomul de Crãciun . . . Ceialalți mai mari, cari au mai vedut de aste, alergã la nẽmul lor, care i imbrãțișezã și-i sãrutã pe rënd. Primesc apoi darurile, cadourile: unul chipiu de cãlãraș, altul sabiã . . . Fetița abiã indrãzneșce sã ia in mãna mie-lușelul alb ca zãpada ce i l'a adus ángerul . . . D'apoi când i se dau cutiile cu pãpuși, mesuțele și scãunelele, farfuriuțele și cratițele cu cari ea se va puté jucã dũa intrégã . . . ce bucuriã pe ea, ce bucuriã pe toți, și mai ales cãtã bucuriã pe mamã . . . De bucuria cea mare a și uitat cã e bolnavã. Cei cu aia cã tușeșce? Dar nu i-a spus óre doctorul cã omul póte

eși spre a-și gãsi mãgãrușul ca sã-și urmeze cãlëtoria intreprinsã in nóptea Crãciunului.

Alleluia se deșteptã: in brațele sale nu mai erã nimeni. Inspãimãntatã, își reaminti grósnica dramã din tin pul noștei, substituțiunea care scãpase pe Isus, perdënd pe fiul ei, și incepu sã plãngã.

Sërmanul Nab, a murit de sigur prin mórtea cea mai grósnicã, jertfit de ênsaș mânil sale!

Lacrãmile inundau ochii sei, cu pumnul își lovia pãntecele . . . in sfêrșit voi sã vedã și, repeđindu-se cãtrã sobã, deschise ușa . . .

Pe d'asupra jãratecului, micul Nab sta liniștit și viu cu un suris ángeresc pe buze și cu flori in giuru-i.

***

Iatã ceea ce povesti bunica familiilor pescarilor norvegieni, strinși in giurul vetrei, in nóptea de Crãciun, pe când vântul suflã afarã, zãpada cãdea cu grãmada și valurile mãrei se ridicau in sus.

sã trãiescã și optzeci de ani tușind? . . . Acẽsta nu este o nenorocire atãt de mare . . . Ș-apoi ađi nici n'a tușit atãta! Nu i-a venit nici frigurile, cu tóte cã de regulã cu o orã mai nainte le avea . . .

Gãndurile grele de pãnã aci i-au trecut tóte in fața bucuriei copiilor . . . Par cã miosul pomului de Crãciun i-ar fi dat o nouã vietã . . .

Incepe a fantasã. Íși vede bãeții mari, flãcãi, fetele mirese, pe cap cu flori albe, semn al nevino-vãției.

Un gãnd numai par cã-i stringe inima:

— Voi trãi eu óre pãnã atunci?

Cãteva mãrgele de lacrãmii fi cad in jos pe fața ei slãbitã.

Bãrbatul o priviã spãriat.

— Dragã, ce ți-e? intrebã el.

— Iértã-me, dar nu me mai gãndesc la lucrul acesta, dize ea.

El nu o intrebã la ce s'a gãndit. Șcie și fãrã a intrebã. Se aședã numai lângã ea și o cuprinde in brațe.

Íi dize apoi:

— Nu ar fi óre mai bine sã te culci tu, dragã?

Ai ostenit atãt de mult ađi.

— Nu, nu, se rugã ea.

Viea sã stea in sãra acẽsta cu copiii și cu pãrinții ei. O supãrã când iar fi vorbiã despre bolã. Nu este atãt de slabã dupã cum cred toți cei din casã.

Când se scólã sã trecã in salon, simte inse cãt este de slabã . . . Se vede in oglindã. Fața-i este atãt de palidã, ochii aprópe stinși . . . Se spãriã de propria sa figurã. Pare cã simte și un frig . . . Póte cã iar o s'o cuprindã frigurile.

Cu tóte acestea cinézã la o mesã cu ceialalți. Nu vré sã se lase. Numai de nu i-ar fi atãt de frig. Sã punã foc mai tare . . .

Cu tóte acestea frigul nu incetézã. Íi dau un șal de lanã.

— Dragã, totuș ar fi mai bine sã te culci.

— Nu, îi respunde ea puțin contrariatã.

Bé apoi puțin vin negru. Dór se va mai in cãlđi.

— Așã, dize ea. Par cã me simtã acum mai bine.

Numai a mãncã nu pot.

E fericitã inse. Sãrutã copiii și glumeșce cu ei. Frigul nu-i incetézã inse, cu tóte cã fața-i este roșie. Mãnile, picioarele-i sũnt reci ca ghietã. Tremurã in tot corpul. Din când in când cãte un junghiu ascuțit îi trece prin piept.

Se aședã inaintea sobei. Nici acum nu vré sã se culce, cu tóte cã nu mai póte de frig. Cum sã se despartã de acest cerc! . . . In capu-i infierbintat in-

cep să se nască gânduri negre... Ddeule, dar decă acesta-i va fi ultimul Crăciun... Decă la anul pe vremea acesta locul ei va fi gol, nu va mai fi aici, ci jos, in mormânt, sub țărâna rece... N'o să-și mai vedă copiii, nu o să mai vedă pe nimeni.

Se scôlă in sus speriată. Priveșce pe bărbatul ei, apoi pe părinți, par că le-ar cere asil... Nu se pôte ôre ca s'o scape?

Ori incotro priveșce, spectul morții i se iveșce in ochi... Ceialalți toți sânt veseli, sănetoși, fac sgomot impregiurului pomului de Crăciun... Cine să observe, cine s'audă cum spectul morții trece d'alungul casei... A, ce inspăimântător e: numai ôse, in loc de ochi doue adâncimi intunecose... Cum rânjeșce cu dinții...

Numai ea vedea acestea, din patul cald in care au culcat-o, dar in care-i este atât de frig... Cât ar dori să mai trăescă. Ddeule, dar este tineră încă... De ce să se despartă de toți pe cari îi iubeșce!...

Incepe a se rugă. Nimeni nu șcie inse ce face, la ce se gândeșce, cu capul ei infierbîntat de călduri, cu sufletul ei obosit de frică.

Incepe să plângă. A udat perina de sub capul ei cu lacrimile ce a vërsat. El o mângăie, o rógă să nu plângă.

— Nu o să mai plâng, nu, ăce incet, să-mi deschidi numai ușa, să pot vedé copiii. Și tu să stai mereu lângă mine, să me strîngi mereu de mână.

Nu mai simte apoi frigul. O căldură neobișnuită îi cuprinde trupul... Genele-i tremură, pleocele le simte grele și sgomotul copiilor incepe a-l auđi numai ca prin vis.

I. Russu.

B o n b ó n e .

Intr'un salon de așteptare clasa II un domn se adresază cãtră o damă care ședea singurã.

— Așteptați pe bărbatul dumneavóstra, domnã?

— Da, domnule, îl aștept de ăcece ani, dar nu vred să vie.

*

Șcôla de soldat.

Caporalul intrébă pe soldat:

— Ce ai in față?

— Nordul.

— La drépta?

— Resăritul.

— La stânga?

— Apusul.

— Dar la spate?

— Biciul...

*

Intre doi amici:

— Femeia mea îmi reproșeză până și apa pe care o beau.

— Vai! respunse celalalt, care erã un bețiv de frunte, soția mea este și mai rea, căci îmi reproșeză tocmai pentru că nu beau apă!

Ilustrațiunile din nr. acesta.

I.

La pândă.

Bietul iepure! Ôre de ce este și el in lume? Ca să n'aiă un moment de tignélă, ca să se témă de frunđă și de i'rbă? Ori unde se ascunde, nicăiri nu e sigur. Cei doi iepuri din ilustrațiunea nóstră primă ș-au ales un loc ascuns, unde s'au cređut in sigu-

ranță; dar iată, de unde nu s'au așteptat de fel, de acolo la vine primejdia. O vulpe. Ș-acum haid la fugă...

II.

Brahmanii in India.

Brahmanii sânt casta de frunte in India. Cei ce se pogórã din Brahma, sânt sfinți și neviolabili; numai ei au dreptul a sevërși serviciile dumneđeșcei, ei pörtã oficiile cele mai innalte și nu incheiã legãturi de căsatorie cu vr'o castã inferiórã.

III.

Nazareth de cãtră miédăđi.

La serbãtorile Crăciunului creșcinii își indréptã privirile la Nazareth Din incidentul acesta reproducem ilustrațiunea de pe pagina 608, care represintă orașul Nazareth de cãtră miédăđi, cu infățisarea sa romanticã.

IV.

Suferințe tantaloo.

Bietul Tantal, care muriã de sete, pe când apa îi ajungea până la buze, nu putea să sufere mai grozav, decãt șórecii din ilustrațiunea nóstrã de pe pagina 609. Un caș frumos e inaintea lor, dar nu pot pëtrunde la el, căci cașul e inchis in o sticlã. Și pe când ei se trudesce ca s'ajungã la caș; o pisică îi priveșce de dupã ferestã; nici ea inse nu pôte strãbate acolo. Ce suferințe tantalice!

LITERATURĂ ȘI ARTE.

Șcrii literare și artistice. *Di V. A. Urechia* a dăruit Academiei Române sigilul cu semnătura facințată a reposatului M. Cogălniceanu, cu care se servia pentru cercularile comitetului statuii lui Miron Costin, cât și la difuziile alte ocașuni. *Di T. Speranță* a scos la luminã in Bucureșci un volum nou de anecdote, intitulat «Alte anecdote populare.» — *Felibrigiul latin* a ținut jocurile florale anul acesta la 20 decembre in Montpellier; cu asta ocașune, cetindu-se lucrãri mai in tóte limbile neo-latine, s'au cetit și câteva legende de-a dlui V. A. Urechia, traduse de dl A. Roque-Ferrier, președintele felibrigiului. — *Sculptorul Hegel*, care a făcut statua lui Miron Costin, a terminat de curënd și busturile regelui Carol, al reginei Elisabeta, al lui I. C. Brătianu și al lui M. Cogălniceanu, care vor sosi ăilele aceste din Florența la Bucureșci. — *Di Scarlat Orescu* va publicã in curënd la Bucureșci un volum de versuri, intitulat «Peisage»; cartea va fi precedată de o scrișóre, drept prefață, adresată dlui Dimitrie Teleor. — *Culegeri literare* e titlul unui volum de peste 330 pagini, apãrut la Bucureșci, fôrte ingrigit tipãrit și cu ilustrații fôrte reușite.

Iarăș o onlegere de literaturã popularã. De un timp încóce invetãtorii nóștri dela sate au inceput să adune productele musei populare române. Fac bine, căci fiind in contact nemijlocit cu poporul, au prilegiul să-i cunóscã tóte obiceiurile și să-i auđã tóte cãntecile. Deplin bine inse fac numai atunciã, decã decopiează intocmai dupã cum aud din gura poporului, iar din parte-le nu adaug nimic, căci numai astfel reproduc adevérata cugetare popularã, numai astfel fac un bun serviciu literaturei și in deosebi folkloristice, care și la noi a inceput a luã o direcție seriósã. De curënd dl Iuliu Bugnariu, invetãtor in Hordou, a făcut o culegere de produse ale literaturii române și anume din ținutul Năséudului. Dsa a

adunat doine și hore, satire, balade și romane, colinde și alte cântece religioase, proverbe, ghiciri, sentințe, datine și credințe, bocete și un dicționar popular cuprindând la o miile de cuvinte din popor adunate și iarăș poporului date. Spre a le pute tipări, culegătorul face apel la spriginul publicului, rugându-l ca cei ce se interesează de literatura noastră populară, să se inscrie ca abonați.

Un studiu politic. Dl G. Mărzescu, profesor de drept la facultatea de drept din Iași, senator al colegiului II de Iași, a publicat acum de curând în limba română și în limba franceză un important studiu politic de actualitate, intitulat: «Toxinul popoarelor», «Tripla alianță» față în față cu «alianța franco-rusă» cu o critică la adresa dlui «E de Cyon», autorul «Rusiei Contemporane.» Studiul acesta politic, de un mare interes pentru noi Români, se găsește la autor și la librăriile din București.

Biblioteca Asociațiunii transilvane s'a sporit de curând cu doue donațiuni prețioase. Dna Ana v. dr. Ioan Moga dăruie acestei biblioteci frumoasă bibliotecă științifică a repositului său soț, care constă din 100 de diferite opuri în 26 tomuri legate și 28 broșuri. Asemenea și dna Ana v. dr. Hodoș a dăruit bibliotecii Asociațiunii transilvane o parte considerabilă din bibliotecă fericitului ei soț dr. Iosif Hodoș, carele a fost și secretar al Asociațiunii.

Reviste, foi și diare. *Transilvania*, organul Asociațiunii transilvane, are să treacă prin oarecare schimbare. Dl Ioan Popescu, prim secretar al comitetului Asociațiunii și redactor al «Transilvaniei» a abdis din ambele locuri, iar comitetul i-a primit abdicerea, rămânând ca dela anul nou incolo și până la viitoare adunare generală să fie substituit în mod interinal. — *Foia Ilustrată* din Sibiu, redactată de dl dr. D. P. Barcian, anunță că dela anul nou nu va mai apăre. Regretăm din inimă încetarea junei noastre surioare, care nu ș-a putut realiza dorul d'a umple golul ce a vedit la nașterea sa în diaristica română. — *Pedagogii Român*, redactat de dl Ion Simu în Reșița, face la sfârșitul semestrului II următorul bilanț: venite din abonamente 23 fl., spese 237 fl. 90 cr., deficit 214 fl. 90 cr. Și esclamă astfel: «Dămine deșteptă puterea ta și vină ca să ne mântuești pe noi!» — *Vulturul* va fi numele unei foi noue umoristice române, care va eși dela anul nou în Oradea-mare sub redacțiunea dlui Justin Ardelean, care este un bun desemnător de caricature. — *Convorbirile Literare*, serbând în primăvera anului viitor jubileul de 25 ani al înființării sale, va apăre într'un volum, care, după cum se vorbește, va fi totodată și cel din urmă, ceea ce dorim să nu se realizeze. — *Macedonia*, revistă literară populară, scrisă în dialectul macedonean și în limba vorbită de noi, va reapăre în luna viitoare la București; principalii colaboratori vor fi dnii Murnu, Belimace, Cairetti, Mihăileanu și alții. — *Telegraful Român* din București, redactat de dl Ioan Bibicescu, a încetat să apară. — *In Constituțiune* e titlul unui diar liberal apărut în Rîmnicul-Sarat, sub direcțiunea dlui V. Chiștofărean, anunțând că lupta începe astăzi între țără și rege.

TEATRU ȘI MUSICĂ.

O nouă cântăreță română. Din «Le Journal des Arts» din Paris estragem: «La a 7-a serată musicală a uniunii internaționale de științe și arte prezidată de dna Ernesta Urban între altele ce au dialectat societatea eră dșora Paraschiva Georgescu o româncă, care a cântat în limba ei dulce și armonioasă bucățile: «Du-te dor», «Dorul instrăinărei», și

«Aș vré să fiu o păsărică», a fost viu aplaudată și feliicitată călduros. Vocea ei e puternică, dulce și fermecătoare: posedă mult natural, gingășie și talent. Pentru aceste merite, comitetul uniunii a și numit-o în sera aceea printre membrele asociații; favore ce se dă numai artistelor cu mult talent și dragoste de musică. Amintim că dșora Paraschiva Georgescu a fost profesoră în Brăila și acum studiază conservatorul din Paris.

Representație teatrală în Șomouta-mare. Corul vocal al plugarilor români din Șomouta-mare, sub conducerea zelosului învățător Elia Pop, va da în carnevalul viitor o reprezentație teatrală. Spre acest scop ș-a ales piesa «Ruga dela Chiseteu», comedie populară cu cântece într'un act de Iosif Vulcan. Repetițiile au și început și tot publicul asflepă cu dor această producțiune interesantă, de care încă nu s'a vedit în părțile acele.

Corul plugarilor români gr. or. din Curtioi, lângă Arad, va arangia la 7 ianuarie n. concert cu dans, în folosul școlilor confesionale gr. or. de acolo. Programa concertului: 1, «Motto» executat de corul vocal sub conducerea lui Iosif Mihu. 2, «Punga mea» poezie de I. Tripa, declamată de Ioan Ardelean. 3, «Dulce-i vieța» de Porumbescu, esec. de corul vocal. 4, «Moțul și Secuiul» poezie de V. Alecsandri, predată de Lazar Plop, și Simeon Negru. 5, «Hora Sinaiei», de Gr. Ventura, esec. de corul vocal. 6, «Călărașul rănit», poezie de Sava N. Șoimescu, decl. de Alecsa Bulboca. 7, «Coroana Moldovei» esec. de corul vocal. 8, «Suspinul bețivului», poezie de I. Tripa, decl. de Dănila Varșandan. 9, «Din șeșetore» de I. Vidu, esec. de corul vocal. 10, «Căpitanul Romano» poezie de V. Alecsandri, decl. de Andrei Bulboca. 11, «Marș» de I. Vidu, esec. de corul vocal. În pauza balului se vor jucă Bătuta, Călușerul și Hora.

Cor nou de plugari, se scrie «Gazetei Tr.», că s'a înființat de curând în Comana inferioară la inițiativa dlui paroc gr. c. Iosif Pop și sub dirigerea învățătorului Georgiu Oprea. Corul a cântat pentru prima oră în biserică în serbătorea S. Nicolae, cu un succes, care face onore dirigentului său.

BISERICĂ ȘI ȘCOLĂ.

Șoiri bisericiei și școlare. Dl dr. Ioan Pop, noul vicar gr. c. al Năsăudului și totodată paroc acolo, a fost instalat la 13 decembrie cu mare pompă. — Dl Vasile Ianza a luat la universitatea din Cluș în 16 decembrie licența în științele politice universale. — Dl Emanuil Grigoroviță, originar din Bucovina, a fost numit profesor de limba și literatura germană la școla de oficeri din București. — Dl Ioan Nicora, absolvent de teologie și filosofie, a făcut la universitatea din Cluș examen de profesor din limba și literatura română și maghiară. — La universitatea din Berlin e vorba să se înființeze în anul viitor o catedră de limba și literatura română și că însuș împăratul Wilhelm ar fi manifestat dorința de a vedé înființată această catedră.

Serbarea Samuil Vulcan la Beinș. Intocmai ca în anii trecuți, așa și estimp tinerimea gimnazială din Beinș a serbat la 25 dec. aniversarea morții episcopului Samuil Vulcan, fundatorul acelu gimnasiu. Ședința se ținu de astadată în sala de gală a edificiului «Pavelian» unde se adună un numer frumos de ascultători. Progama: 1, «Marșul lui Mihai» pus pe note de Ștef. Nagy maestru de capelă, executat de corul instrumental. 2, «Cuvânt de deschidere» rostit de dl Ioan Batean director gimnazial. 3, «Serenadă» de Marthner executată de corul vocal sub conducerea lui G. Pop

stud. de cl. VIII. 4, «Chizeșia» poezie de Schiiler trad. de Morariu, declamată de G. Pop stud. de cl. VIII. 5, «Stéua visurilor mele» de Ant. Cirilla, esec. de corul instr. 6, «Créngă ruptă» de Vidu, esec. de corul vocal. 7, «Lenore» von Bürger, decl. de F. Șimai stud. de cl. VIII. 8, «Luna dórme» pusă pe note de Stef. Nagy, esec. de corul instrumental. 9, «Rugăciunea» duet de C. Porumbescu, predată de G. Pop stud. in cl. VIII și G. Creț stud. cl. VII. 10, «Memoriei lui S. Vulcan» odă de A. Muntean alui Vasiliu stud. de cl. VII, decl. de autor. 11, «Dina Iasulni» cvadril național de C. Decker esec. de cor. instrumental. 12, «Egy kedves ember» monolog de Bárányi, predată de A. Brancoveanu stud. de cl. VII. 13, «Nincs cserepes tanyám» depusă pe note de Stef. Nagy, esec. de corul instrumental. 14, «Nița Paingen» monolog de Cor. Brădicean, predată de Mihaili Săvescu stud. de cl. VIII. 15, «Aș vré» de C. Decher, duet predat pe violină prin F. Șimai stud. de cl. VIII și S. Pop de cl. VII. 16, «Cuvânt de închidere» rostit de dl T. Bulcu profesor, conducător inter. al societății de lectură. 17, «Marșul lui Mihai» esec. de corul instrumental. Serbarea a reușit foarte bine.

Fundațiunea Moga-Bologa. Dâna Ana ved. dr. Ioan Moga, in conformitate cu dispozițiunile neuitatului seu soț, a oferit comitetului Asociațiunii transilvane șeece acțiuni de ale societății de asigurare «Transilvania», in valóre nominală de 1000 fl, drept fundațiune cu numirea «fundațiunea dr. Ioan Moga și soția sa Ana n. Bologa» și cu menirea de a servi pentru cultura femeii române din Ardeal, pe lângă unele rezerve ce vor fi a se fixă mai de aproape in actual fundațiune. Din produsul fundațiunii vor fi a se creă și distribui stipendii pentru fetițe de naționalitate română din Ardeal, fără distingere de confesiune, cari frecuentăză vre-o școlă de fete cu caracter național românesc respective profesional românesc, in prima liniă școlă civilă de fete a Asociațiunii și școlă elementară a «Reuniunii femeilor române din Sibiu». In scopul arătat vor fi a se folosi 80% din venitul anual iar 20% ar fi a se adauge la capital. Comitetul a primit cu mulțumită ofertul.

Sânșirea capelei din Paris se va face cu mare pompă. Invitări vor fi adresate președintelui republicii franceze, corpului diplomatic și presei. Diarele din Paris vorbesc cu multă căldură despre această solenitate; iar «Figaro» anunță, că corul dlui Musicescu va da o audițiune musicală in salónele aceluia diar. Se dice, că restaurațiunea capelei a costat 500,000 franci. Sânșirea se va face la 1 ianuarie anul viitor.

CE ENOU?

Solri personale. Regina României s'a restabilită aproape cu totul la Palanza, dar medicii deocamdată i-au recomandat să nu se ocupe cu literatura. — *Deputatul dr. Turcan*, din Bucovina, ținând in ședința dela 5 novembre a camerei deputaților un discurs pentru înfiinșarea unei școle de fete române in Cernăuți, a fost felicitat șilele trecute de către societatea dâmnelor române din Bucovina prin o adresă de mulțumită. — *Dl V. A. Urechia* a anunțat pe comitetul Ateneului din Galați, că la 12 ianuarie va merge spre a ține o conferință de inaugurare a Ateneului; dsa va fi insoțit și de dl A. Vlașuța, care va citi unele din poeziile sale cele mai noue. — *Dl Enric Miculi*, adjunct la direcțiunea fondului gr. or. din Bucovina, a fost numit comisar districtual in sta-tul administrațiunii politice.

Societatea dâmnelor române din Bucovina lucrează cu energie, încât mai fiecare numer al «Gazetei Bucovinei» ne aduce câte o informațiune despre activitatea mai nouă a ei. Astfel cetim, că la 20 decembre n. s'a ținut in Stupca adunarea generală constituitoare a filialei de acolo. Adunarea s'a convocat de dna Hortensia de Costin, care apoi s'a ales președintă a comitetului; membre in comitet dnele Maria Mironovici, Iléna Ciornei, Iléna Savu a lui Dumitru, Catrina Parascan, Iléna Bartoș, Elisaveta Ni-mișan, Iléna Savu a lui Alesandru, Iléna Moroșan și Catrina Botoșan; la constituire, vicepreședintă s'a ales dna Maria Mironovici, secretară Iléna Ciornei, casieră Iléna a lui Alesandru Savu. In comisiunea revisuitoare dșorele Elena de Popovici, Elisaveta Obreja și Elisaveta Saghin. Dna președintă roști apoi un discurs și împărți intre copilele sărace mai multe daruri oferite de dsa.

Societatea pentru cultura și literatura română in Bucovina a ținut adunarea sa generală in 25 decembre n. la Cernăuți, sub presiul dlui br. Eudocsiu Hormuzachi, fiind de față aproape toți fruntașii români din Bucovina. Ca secretari au funcționat dnii Zaharie Voronca și Florea Cârștiuc. Comisiunea revisuitoare a aflat tóte in ordine. Secretarul dl Dim. Socolean a raportat, că dl Bucher bibliotecarul dela universitate a arangiat biblioteca societății, nu mai lipsește decât catalogul; dl V. Repta ș-a exprimat speranța, că până la finea anului biblioteca va pute fi pusă la dispoziția membrilor. S'a votat 50 fl. pentru ca comitetul să procureze portretele persónelor de frunte, care ș-au căștigat deosebite merite pentru societate și mai ales portretele întemeietorilor fundațiunilor. S'a însărcinat comitetul să se ocupe de propunerea dlui profesor dr. E. Voiuți, ca funcția de secretar, cu remunerațiunea de 200 fl., să se dea unui practicant séu auscultant român, care n'are nici un ajutor dela stat. Nefind de față, numerul cerut spre a pute schimbă statutele, acesta afacere s'a amânat. In sfârșit s'a ales comitetul, care apoi — după «Gaz. Bucov.» — s'a constituit astfel: Președinte: Baron Eudocsiu Hormuzachi; vicepreședinte: Vasilie V. de Repta; membri comitetului: Ioan Bumbac, Vasile Calancea, Calistrat Coca, Grigorie Halip, Nicolae Ieremievici, Dimitrie Isopescul, Ilie Luța, Const. Morariu, Ilie Nimigean, Const. Popovici, Orest de Renney, Dionisie Simionovici, Const. Stefanovici, dr. Ieronim Topală și dr. Emilian Voiuți.

Despre românii din Bucovina. «Românul» din București se ocupă într'un articol de starea românilor din Bucovina, dela cari a început a auđi in timpul din urmă grozave țipete de durere. In timp de 115 ani, de când Bucovina s'a anecat la Austria, ea s'a schimbat foarte. Atunci numerul locuitorilor ei eră de 75,000, dintre cari 55,000 români, 12,000 ruteni gr. or. și restul 8,000 armeni, jidani, țigani etc. Astăzi, poporațiunea Bucovinei se urcă la 650,000 suflete, din care numerul românilor e 200,000. Care va să dică, românii s'au împătrat, dar celelalte semênții s'au inmulțit și mai mult; cauza sporirii lor este imigrațiunea, pe când dintre români mulți au emigrat in România, vândându-și aproape toți și moșile din Bucovina. Deci elementul românesc din fosta țără a lui Stefan cel mare nu este pierdut. Dar trebuie ajutat!

Un nou memorand. Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor, secțiunea Iași, a hotărit să publice un memoriu complet, pe cât se póte asupra tuturor Românilor; ea a și numit o comisiune compusă din dnii Aron Densușianu, președinte, A. D. Xenopol, P. Răscan, T. Burada, Conon, Arămașcu, Donici, I. Paul, V. M. Burlă și Băleanu, membri; iar Gr. C. Buțureanu secretar pentru adunarea materialului și

lucrarea memoriului. Toți iubitorii némului românesc sânt rugați a trimite pe adresa președintelui tot ceea ce vor ști că interesază de própe némul românesc, primindu-se tóte comunicările cu mulțumire.

Neorológe. *Vasile Bordaș*, avocat și fișc al orașului Caransebeș, de origine din Biharia, a murit la 10 decembre in etate de 50 ani. — *Lucreția Popovici n. Moga*, soția dlui Vasilie Popovici preot gr. or. in Meziad lângă Beinș, a murit la 20 decembre in etate de 22 ani.

OGLINDA LUMEI.

O cutie postală internațională. O astfel de cutie există la capul Horn, la sudul Americii, in țera de foc. E legată cu fer de o stâncă și toți marinarii care trec prin acele ape primejdioase își pun in ea scrisorile către părinți, către ființele iubite. Când vasul de poștă, care trece pe acolo de doué ori pe lună, scapă de teribilul cap Horn, câțiva marinari se in-torc pe uscat la cutia postală din vârful stâncei și iau scrisorile pe care le duc séu le trimit in țerile unde sânt adresate. Lucrul curios este că nici o scri-sóre d'astea incredințate marinarilor fără nici un soi-u de respundere, nu s'a perdut. Tóte au ajuns la des-tinație. Navigatorii cunosc mai bine ca ori cine gri-jile de care sânt chinuiți cei d'acasă de sórta celor plecați.

Solri străine. *La Berlin* s'a sechestrat primul volum al noúei ediții germane a operelor lui Paul de Kock. Editorul e urmárit ca atentator la bunele mo-ravuri. Apêrătorii sei cer să se sechestreze celealte 19 volume remase, ca să se evite alte 19 procese. — *Edisson* se află in călătorie spre Rusia; densusl va ține la espositia VI de electricitate o disertație asu-pra ultimelor sale invenții.

Pe la redacțiunei.

Mariahilf. Vina nu a fost a noastră; nu ne-ați dat adresă esactă, de aceea a rătatit undeva.

Nășud. Din tablourile acele de vr'o 15 ani nu mai avem nici un exemplar. De ar fi fost cărți, am avé și acuma destule; dar tablourile trec și la noi.

Ascanio. Mulțumim. Dar coló-nele nóstre fiind înguste, a trebuit să scurtăm. Numai fapte și nici o frasă, asta trebuie să fie devisa unei foi săptămânale.

Călindarul săptămânei.

Dia sept.	Călindarul vechiu	Calind. nou	Sórele
Dumin. in. de nașc.	Dlui, Ev. dela Mateiu c. 1, gl. 3, a inv. 6.	res. ap	
Duminea	22 Mart. Anastasia	3 Daniil	7 50 4 20
Luni	23 SS. 10 Mart. din Crit.	4 Isabela	7 49 4 23
Mărți	24 Mart. Eugenia	5 Simeon	7 49 4 23
Mercuri	25 (†) Nasc Dlui	6 (†) Botez	7 49 4 25
Joi	26 (†) Sob Prăcuratei	7 Raimond	7 48 4 25
Vineri	27 † Ap. si Arch. Stefan	8 Erhard	7 48 4 27
Sâmbătă	28 20 mii m. arsi in Nic.	9 Iulian	7 47 4 28

Inchelându-se cu nr. viitor anul 1891 și totodata al 27-le dela înființarea foi noastre, rugăm pe toți aceia cari vor să ne spriginescă și 'n viitor, să binevoiescă a-și innoii de timpuriu abonamentele. Noi n'avem alte fonduri și ajutóre pentru susținerea foi, decât abonamentele; deci aceste sânt a se plăti regulat înainte.

Proprietar, redactor respundător și editor:
IOSIF VULCAN.

Cu tipariul lui Iosif Lang in Oradea-mare.

Cel mai fin

lag pentru padimente de odaie

care 'n 3 ore se uscă ca piétra

De a lui Christoph Schramm 1 kg in șatulă 1 20
De a lui Schramm și Hörner „ „ „ 1 10
De a lui Chitz și Meller „ „ „ - 90

Se află la

BERTALAN BERKES

Oradea-mare, strada Pomul-verde nr 33.

Mustre gratis și franco.

Comandele din provincie se efectuează repede și prompt.

1 7-10

Otel si cafenea

Am onórea a înșciința onorab. public din Biharia și Oradea-mare, că am inchiriat pe mai mulți ani otelul Bucșányi, numit:

„OTEL NATIONAL“

Oradea mare, strada Grădinci,

cu 12 odăi pentru óspeti, cu cafenea și restau-rațiune de veră și de iernă,

pe care le-am arangiat conform trebuințelor moderne.

Mulțumind on. public de increderea cu care m'a onorat timp de mai mulți ani, îi cer spriginul și 'n viitor, servindu-i și de acuma nainte **benturi bune,**

bere Dreher de cea mai alésă calitate, vinuri curate și măneari gustuóse.

Serv umilit

IOSIF SUCH,

arendătorul «Otelului Național».

2 (6-10)

SPECIALITATI
anume înceri de mână, artu-
coli de fori artificiale, vest-
tali-tricot, precum și mar-
inri mernute și cele mai
nove garnisiri de toalete se
află in magazinul lui
ALBERT FREYBERGER,
ORADEA-MARE,
(edificiul Bazar). (6-10)